

KWALIFIKOWANIE OSÓB WYKONUJĄCYCH PROCESY SPECJALNE

1 Wstęp

- a. Szczegółowe zasady dotyczące systemów kwalifikacji i certyfikacji / zatwierdzania personelu wykonującego procesy specjalne, mogą być przedmiotem ustaleń odpowiednich dokumentów Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA). Niniejsze wymagania określają zasady postępowania stosowane wobec takiego personelu w sektorze lotnictwo przez Urząd Lotnictwa Cywilnego (ULC), do czasu ustanowienia i wydania odpowiednich decyzji przez EASA.
- b. Mając na względzie zmiany w odpowiednich dokumentach odniesienia, rozwój systemów kwalifikowania personelu wykonującego procesy specjalne w sektorze lotnictwo, obserwację i analizę przepisów władz lotniczych krajów Unii Europejskiej, ustanowione zostają niniejsze wymagania podstawowe oraz okresu przejściowego, tam gdzie ma to zastosowanie.
- c. Celem zapewnienia czasu na podjęcie przez Organizację Zatwierdzone działań objętych niniejszymi wymaganiami, ustala się okres przejściowy, którego szczególne warunki określone są w 9.

2 Zasady ogólne

2.1 Zakres i zasada zastosowania

Niniejsze wymagania określają zasady akceptacji przez Urząd Lotnictwa Cywilnego (ULC) systemów oraz pisemnych procedur kwalifikacji i certyfikacji / zatwierdzania¹⁾ personelu wykonującego procesy specjalne w sektorze lotnictwo, tam gdzie jest to właściwe.

2.2 Dokumenty odniesienia i normy związane

- a. Systemy oraz pisemne procedury kwalifikacji personelu Organizacji Zatwierdzonej wykonującego specjalistyczne zadania obsługowe i wybrane kontrole nieniszczące muszą być zgodne z wymaganiami:
 - (i) jednostek posiadających certyfikaty typu (TC) i/lub, jednostek posiadających uzupełniające certyfikaty typu (STC) i/lub,
 - (ii) decyzji Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA i/lub,
 - (iii) uznanych norm, specyfikacji technicznych, jeżeli mają zastosowanie,
 - (iv) wymaganiami ULC.
 - 1) *Termin „certyfikacja” dotyczy kwalifikacji i certyfikacji personelu przeprowadzanej w systemie certyfikacji zarządzanym przez niezależną jednostkę akredytowaną, zgodnie z wymaganiami EN ISO/IEC 17024:2003 (EN 45013:1989), zaś termin „zatwierdzenie” - kwalifikacji i certyfikacji personelu przeprowadzanej zgodnie z pisemną procedurą kwalifikacji i certyfikacji ustanowioną w Organizacji Zatwierdzonej, zakończonej wydaniem pisemnego poświadczenia kwalifikacji, potwierdzającym że dana osoba spełnia określone wymagania. Celem ujednolicenia, w niniejszym dokumencie termin „certyfikacja” jest stosowany zastępczo dla terminu „zatwierdzenie”.*
 - 2) *Wszystkie odniesienia do wymienionych dokumentów i norm związanych w niniejszym dokumencie dotyczą ostatnich wydań, które są dostępne w Urzędzie Lotnictwa Cywilnego, Komisji CPL oraz Jednostce Certyfikującej Personel UDT-CERT.*
 - 3) *prEN 4179 Edit.P3, Feb. 2003 Aerospace series – Qualification and approval of personnel for non-destructive testing, (eq. NAS 410 Rev.2),*
 - 4) *) PN-EN 473:2002 Badania nieniszczące – Kwalifikacja i certyfikacja personelu badań nieniszczących. Zasady ogólne. ISO/FDIS 9712:2004 – Non-destructive testing - Qualification and certification of non-destructive personnel*
- b. Systemy oraz pisemne procedury kwalifikacji i certyfikacji personelu wykonującego badania nieniszczące w Organizacji Zatwierdzonej, muszą być zgodne z wymaganiami prEN 4179³⁾²⁾ i/lub PN-EN 473 (ISO/FDIS 9172)⁴⁾ oraz tam gdzie ma to zastosowanie, dokumentów, o których mowa w 2.2.(a).

2.3 Terminy i definicje

W niniejszym dokumencie mają zastosowanie terminy i definicje określone w dokumentach wymienionych w 2.2.2.2 oraz podane poniżej:

a. **Organizacja Zatwierdzona** – organizacja spełniająca wymagania Urzędu Lotnictwa Cywilnego i zatwierdzona do wykonywania specjalistycznych zadań obsługowych, nadzoru bieżącego oraz utrzymania zdatności do lotu statków powietrznych.

b. **certyfikat** – dokument wydany zgodnie z zasadami systemu certyfikacji ustanowionym przez niezależną jednostkę certyfikującą osoby (personel) zgodnie z PN-EN 473 lub Organizację Zatwierdzoną zgodnie z prEN 4179, wykazujący, że osoba wymieniona w certyfikacie jest kompetentna do wykonywania określonych badań nieniszczących. Certyfikat nie upoważnia do wykonywania badań.

c. **kwalifikacje** – dowody wykszolenia, fachowe wiadomości, umiejętności i praktyka oraz przydatność fizyczna, dzięki którym personel wykonujący badania/kontrole nieniszczące może wykonywać określone czynności w tym zakresie we właściwy sposób.

d. **istotna przerwa** - oznacza przerwę (zmianę) w działalności, która uniemożliwia osobie certyfikowanej pełnienie obowiązków odpowiadających stopniowi kwalifikacji w metodzie i sektorze lotnictwo w przypadku, gdy (a) okres ciągłej przerwy przekracza 365 dni kalendarzowych lub (b) lub większa liczba przerw przekracza łącznie dwie piąte okresu ważności certyfikatu. Ustawowe urlopy lub okresy nieobecności spowodowane chorobą lub kursami szkoleniowymi, trwające mniej niż trzydzieści dni, nie są brane pod uwagę.

e. **niezależna jednostka certyfikująca personel** – jednostka certyfikująca osoby (personel) akredytowana zgodnie z wymaganiami EN ISO/IEC 17024 przez krajową jednostkę akredytującą.

UWAGA: Jednostka Certyfikująca Osoby (personel badań nieniszczących) Urzędu Dozoru Technicznego (zwana dalej Jednostką Certyfikującą UDT-CERT), uważana jest za spełniającą takie wymaganie.

f. **upoważnienie do wykonywania badań/ kontroli** – pisemne potwierdzenie kompetencji danej osoby wydane przez pracodawcę.

g. **osoba Nominowana** - osoba z certyfikatem (-ami) 3 stopnia w badaniach nieniszczących, wydanym przez niezależną jednostkę certyfikującą personel, odpowiedzialna w Organizacji Zatwierdzonej za wszystkie działania w zakresie wykonywania badań nieniszczących, wyznaczona przez Organizację i zatwierdzona przez Urząd Lotnictwa Cywilnego.

UWAGA: Osoba Nominowana może pełnić obowiązki osoby Odpowiedzialnej.

h. **osoba Odpowiedzialna** - osoba z certyfikatem (-ami) 3 stopnia w badaniach nieniszczących, wydanym przez niezależną jednostkę certyfikującą personel, odpowiedzialna i upoważniona w Organizacji Zatwierdzonej za spełnienie wymagań pisemnej procedury kwalifikacji i certyfikacji personelu ustanowionej w Organizacji (w zakresie metod objętych posiadanym certyfikatem).

UWAGA 1: Jeżeli zatwierdzenie Organizacji Zatwierdzonej dotyczy metod badań, do których taka osoba nie posiada odpowiedniego certyfikatu, w Organizacji może być wyznaczona więcej niż jedna osoba odpowiedzialna.

UWAGA 2: Osoba Odpowiedzialna musi posiadać dokładną znajomość pisemnych instrukcji, przepisów, specyfikacji i norm oraz wyrobów (materiałów, elementów), technologii, metod i technik stosowanych w Organizacji Zatwierdzonej.

i. **pisemna procedura** (kwalifikacji i certyfikacji) – pisemny opis systemu kwalifikacji, certyfikacji personelu wykonującego procesy specjalne (w tym szczególnie badania nieniszczące) w Organizacji Zatwierdzonej lub na jej rzecz.

UWAGA 1: Pisemna procedura może ograniczać się do opisu systemu kwalifikacji personelu Organizacji Zatwierdzonej, tam gdzie ma to zastosowanie.

UWAGA 2: Procedury i wytyczne Jednostki Certyfikującej UDT-CERT uważane są za integralną część pisemnej procedury, jeżeli są przywołane.

j. **instrukcja badania nieniszczącego** – pisemny opis ściśle określonych etapów stosowanych w czasie badania wyrobu (obiektu / elementu) wykonywanego zgodnie z ustaloną normą, specyfikacją techniczną lub procedurą badań.

k. **procedura badania nieniszczącego** - pisemny opis wszystkich podstawowych parametrów i środków ostrożności, których należy przestrzegać gdy stosuje się technikę badania nieniszczącego do określonego badania, zgodnie z ustaloną normą, przepisem lub specyfikacją. Procedura może obejmować stosowanie większej liczby metod lub stosowanych technik badań nieniszczących.

l. **egzamin kwalifikacyjny** – egzamin zarządzany przez niezależną jednostkę certyfikującą osoby (personel) zgodnie z PN-EN 473 lub Organizacją Zatwierdzoną zgodnie z prEN 4179, i pisemną procedurą który wykazuje ogólną, specjalistyczną i praktyczną wiedzę kandydata ubiegającego się o certyfikację.

m. **jednostka zewnętrzna** – na potrzeby niniejszego dokumentu oznacza:

(i) niezależną od Organizacji Zatwierdzonej jednostkę zapewniającą szkolenie i/lub prowadzenie egzaminów kwalifikacyjnych personelu badań nieniszczących zgodnie z niniejszymi wymaganiami.

UWAGA: Jednostka Certyfikująca UDT-CERT, spełnia warunki dla takiej jednostki w zakresie egzaminowania i certyfikacji zgodnie z PN-EN 473 w sektorze lotnictwo.

(ii) niezależną od Organizacji Zatwierdzonej, jednostkę zapewniającą szkolenie personelu badań nieniszczących spełniające wymagania programów certyfikacji w sektorze lotnictwo wg PN-EN473 lub prEN 4179, uznaną zgodnie z odpowiednimi procedurami i wytycznymi jednostki certyfikującej UDT-CERT.

UWAGA: Jednostka szkoleniowa posiadająca aktualne „Poświadczenie Oceny” wydane przez Jednostkę Certyfikującą UDT-CERT, spełnia taki warunek.

(iii) jednostkę zapewniającą przeprowadzenie egzaminu kwalifikacyjnego personelu badań nieniszczących, zgodnie z wymaganiami programów certyfikacji w sektorze lotnictwo wg PN-EN473 lub pisemnej procedury oraz procedur zapewnienia jakości Organizacji Zatwierdzonej zgodnie z prEN 4179.

UWAGA: Ośrodki egzaminacyjne Jednostki Certyfikującej UDT-CERT, spełniają warunki dla takich jednostek.

n. **krajowa komisja ds. badań nieniszczących w lotnictwie** (zwana dalej **Komisją CPL**) – niezależna komisja, reprezentująca krajowy przemysł lotniczy i krajową jednostkę regulacyjną w sektorze lotnictwo, powołana celem zapewnienia i wspierania działań dotyczących kwalifikacji i certyfikacji personelu badań nieniszczących, działająca w ramach Komitetu Programowego Jednostki Certyfikującej UDT-CERT.

o. **program kursu** - standardowe zagadnienia i treści kursu szkolenia w badaniach nieniszczących, określone zgodnie z zasadami systemów kwalifikacji i certyfikacji opisanych w dokumentach odniesienia, mających zastosowanie w niniejszych wymaganiach.

p. **program certyfikacji** (w sektorze lotnictwo) - określone wymagania certyfikacyjne dotyczące personelu wykonującego badania nieniszczące, w stosunku do którego mają zastosowanie dokumenty wymienione w 2.2.2.2 oraz takie procedury.

q. **system certyfikacji** (w sektorze lotnictwo) - zbiór procedur i zasobów do przeprowadzenia procesu certyfikacji zgodnie z programem certyfikacji, w celu wydania certyfikatu, łącznie z utrzymaniem jego ważności.

r. **sektor lotnictwo** – sektor obejmujący dział przemysłu, w którym stosowane są określone metody i techniki badań nieniszczących, wymagające specjalistycznej wiedzy związanej z wyrobem posiadającym / ubiegającym się o TC (STC).

UWAGA: Sektor lotnictwo obejmuje połączenie sektorów wyrobu: odlewy, odkuwki, rury różnych średnic i wyroby przerabiane plastycznie (oraz inne sektory związane z wyrobem jeżeli mają zastosowanie jak np. złącza spawane).

s. **walidacja** – proces ustalania stopnia odpowiedniości programów, procedur itp.

2.4. Procesy specjalne

- a. W przypadku stosowania w Organizacji Zatwierdzonej specjalistycznych zadań obsługowych, muszą być ustanowione pisemne procedury kwalifikacji personelu wykonującego takie zadania. Ustanowienie zasad i systemu kwalifikacji obejmuje lecz nie ogranicza się do:
- (i) spawania łukowego,
 - (ii) spawania łukowego w osłonie gazów ochronnych,
 - (iii) spawania wiązką elektronów,
 - (iv) metalizacji natryskowej,
 - (v) zgrzewania,
 - (vi) lutowania,
 - (vii) klejenia,
 - (viii) kulowania,
 - (ix) obróbki cieplnej i cieplno-chemicznej,
 - (x) pokrywania galwanicznego i obróbki chemicznej,
 - (xi) obróbki elektrochemicznej i elektroiskrowej,
 - (xii) malowania.
- b. W przypadku wykonywania w Organizacji Zatwierdzonej kontroli nieniszczącej, w Organizacji musi być ustanowiona pisemna procedura ograniczona do zasady kwalifikacji personelu. Termin kontrola nieniszcząca obejmuje lecz nie ogranicza się do:
- (i) badań/kontroli wizualnych - bezpośrednich i zdalnych,
 - (ii) kontroli opukiwaniem.
- c. W przypadku wykonywania w Organizacji Zatwierdzonej badań nieniszczących, musi być ustanowiona pisemna procedura kwalifikacji personelu. Ustanowienie procedury dotyczy wykonywania badań nieniszczących metodami wymienionymi w prEN 4179 lub PN-EN 473 oraz metodami badań określonych w dokumentach wymienionych w 2.2(a).
- d. W przypadku wykonywania w Organizacji Zatwierdzonej badań / kontroli nieniszczących odbiorczych lub potwierdzenia przydatności wyrobów (materiałów, elementów lub systemów) stosowanych w sektorze lotnictwo metodami nieniszczącymi innymi niż wymienione w prEN 4179 lub PN-EN 473, musi być ustanowiona pisemna procedura kwalifikacji / certyfikacji personelu wykonującego takie czynności.

3 **Warunki ogólne kwalifikacji i certyfikacji personelu badań nieniszczących**

Każda Organizacja Zatwierdzona musi ustanowić i utrzymywać pisemną procedurę kwalifikacji i certyfikacji personelu wykonującego badania nieniszczącymi metodami, o których mowa w 2.4(c), zgodne z wymaganiami dokumentów wymienionych w 2.2(b) oraz odpowiednich procedur i wytycznych Komisji CPL, jeżeli mają zastosowanie.

3.1. System kwalifikacji i certyfikacji personelu badań nieniszczących

- a. Na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, jako spełniający wymagania PN-EN 473 w sektorze lotnictwo, uznaje się Krajowy System Certyfikacji Personelu Badań Nieniszczących, zarządzany przez Jednostkę Certyfikującą Personel Urzędu Dozoru Technicznego (Jednostka Certyfikująca UDT-CERT).
- b. Na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, jako pełniącą rolę krajowej komisji ds. badań nieniszczących w lotnictwie, uznaje się Komisję CPL, działającą w strukturze Komitetu Programowego ds. badań nieniszczących Jednostki Certyfikującej UDT-CERT.

3.2. Pisemna procedura kwalifikacji i certyfikacji personelu badań nieniszczących

- a. Pisemna procedura Organizacji Zatwierdzonej musi określać system kwalifikacji i certyfikacji personelu dla metod i stopni kwalifikacji określonych w prEN 4179 lub PN-EN 473 oraz określać wymagania, dotyczące utrzymania certyfikacji, zakresu odpowiedzialności i upoważnień do wykonywania badań przez osoby certyfikowane.

UWAGA 1: *Podział stopni kwalifikacji personelu wykonującego badania / kontrole nieniszczące w przypadku certyfikacji zgodnej z prEN 4179 może podlegać w miarę potrzeby dalszemu stopniowaniu, które jest dokonywane na wyłączną odpowiedzialność Organizacji, która dla każdego dodatkowego stopnia kwalifikacji musi określić szczegółowe wymagania w zakresie zasad oraz programu kwalifikacji i certyfikacji personelu.*

UWAGA 2: *Posiadanie certyfikatu przez personel badań nieniszczących nie zwalnia Organizacji od odpowiedzialności za wydanie pisemnych upoważnień do wykonywania badań / kontroli. Upoważnienia muszą być wydane przez pracodawcę na wniosek osoby Odpowiedzialnej, zgodnie z procedurami jakości tej Organizacji. Wydane upoważnienia mogą stanowić przedmiot audytu w ramach nadzoru certyfikacji przez upoważnionego audytora Jednostki Certyfikującej UDT-CERT i systemu zapewnienia jakości Organizacji Zatwierdzonej przez ULC.*

- b. W przypadku innych metod badań, pisemna procedura podaje wymagania kwalifikacji i certyfikacji personelu jak dla metod o podobnej złożoności, walidowane i zatwierdzone przez Komisję CPL, zgodnie z procedurami i wytycznymi Jednostki Certyfikującej UDT-CERT, jeżeli mają zastosowanie.
- c. Bez względu na system kwalifikacji i certyfikacji personelu, o którym mowa w 3.2.(a), wybrana i stosowana w praktyce Organizacji Zatwierdzonej, pisemna procedura musi być:
- (i) w przypadku metod, dla których istnieją uznane programy certyfikacji personelu badań nieniszczących, opracowane przez osobę Odpowiedzialną, jeżeli Organizacja posiada środki do utworzenia systemu i programu kwalifikacji / certyfikacji, zgodnie z wymaganiami prEN 4179, walidowana przez audytora zatwierdzonego przez Komisję CPL i upoważnionego przez Jednostkę Certyfikującą UDT-CERT w porozumieniu z Urzędem Lotnictwa Cywilnego, celem wydania poświadczenia zgodności z wymaganiami niniejszego dokumentu.
 - (ii) walidowana i zatwierdzona przez Komisję CPL - w przypadku metod, dla których nie istnieją uznane programy kwalifikacji i certyfikacji personelu,
 - (iii) ustanowiona przez osobę Odpowiedzialną z certyfikatem 3 stopnia i zatwierdzoną przez ULC - w przypadku specjalistycznych zadań obsługowych i kontroli nieniszczących.

UWAGA: *Pisemna procedura Organizacji Zatwierdzonej może być przedmiotem audytu zgodności z wymaganiami dokumentów określonych w 2.2 dokonywanego przez audytora ULC w ramach procedury zatwierdzania Organizacji i nadzoru wydanego zatwierdzenia.*

- d. Jeżeli Organizacja Zatwierdzona dla spełnienia wybranego elementu systemu kwalifikacji i certyfikacji, zgodnie z prEN 4179 i ustanowioną pisemną procedurą, korzysta z jednostki zewnętrznej, która posiada aktualne „Poświadczenie oceny” uzyskane zgodnie z zasadami wytycznych i procedur Jednostki Certyfikującej UDT-CERT, to może uwzględnić taką jednostkę, pod warunkiem ustalenia zasad uznawania wyników jej audytowania.

UWAGA1 : *Wymaganie (d) nie dotyczy szkoleń dodatkowych, uzupełniających i uaktualniających prowadzonych w jednostkach zewnętrznych lub Organizacji.*

UWAGA2: *Procedury i wytyczne Jednostki Certyfikującej UDT-CERT dotyczące audytów w jednostkach zewnętrznych prowadzonych przez Jednostkę Certyfikującą UDT-CERT mogą być uznawane przez Organizację jako spełniające takie wymagania.*

- e. Wymagania dotyczące ustanowienia pisemnej procedury oraz zasady jej walidacji i nadzoru mają zastosowanie wobec podwykonawców Organizacji Zatwierdzonej. Podwykonawcy mogą stosować procedurę Organizacji lub opracować własne procedury zatwierdzone przez organizację..

4 Warunki szczególne kwalifikacji i certyfikacji personelu badań nieniszczących

Kandydat ubiegający się o certyfikację, zgodnie z 3.2(b), musi spełnić minimalne wymagania dotyczące szkolenia, praktyki przemysłowej w badaniach nieniszczących, wzroku oraz zdać z wynikiem pozytywnym odpowiednie egzaminy kwalifikacyjne.

4.1. Szkolenie na 1 lub 2 stopień

- a. Osoba ubiegająca się o certyfikację na 1 lub 2 stopień, przed złożeniem egzaminu kwalifikacyjnego musi odbyć i ukończyć z wynikiem pozytywnym podstawowy kurs szkoleniowy, którego program (ramowy i szczegółowy w metodzie / stopniu) oraz zasady jego prowadzenia są walidowane oraz zatwierdzane przez Komisję CPL.
- b. Jeżeli jest to wymagane pisemną procedurą Organizacji Zatwierdzonej, kandydat musi ukończyć z wynikiem pozytywnym kurs dodatkowy, obejmujący zagadnienia specyficzne dla tej Organizacji. Za opracowanie i utrzymanie programu szkolenia dodatkowego jest odpowiedzialna osoba Odpowiedzialna z certyfikatem 3 stopnia.
- c. Przebieg każdego kursu podstawowego, dodatkowego i uzupełniającego musi być dokumentowany zgodnie z zasadami zatwierdzonymi przez Komisję CPL.

UWAGA: Odpowiednie wytyczne Jednostki Certyfikującej UDT-CERT dot. prowadzenia i dokumentowania przebiegu kursu spełniają takie wymagania.

- d. Osoba, która ukończyła kurs podstawowy w jednostce zewnętrznej lub Organizacji Zatwierdzonej uprzednio ją zatrudniającej i nie uzyskała certyfikacji w czasie 12 miesięcy od ukończenia takiego kursu, odbywa kurs uaktualniający wiedzę. Kurs taki musi trwać co najmniej 50% czasu przewidzianego dla kursu podstawowego, a tematyka musi być ustalona i walidowana przez osobę Odpowiedzialną na zgodność z wymaganiami określonymi w 2.2.4.1(a).
- e. W przypadku osób uprzednio certyfikowanych na 1 i 2 stopień, zgodnie z wymaganiami innych uznanych programów kwalifikacji i certyfikacji personelu badań nieniszczących, jak NAS 410, EN 4179, EN 473, ISO 9712, równoważność szkoleń z wymaganiami prEN 4179 lub PN-EN 473 (ISO 9712), musi być walidowana i zatwierdzona przez Komisję CPL.

4.2. Szkolenie na 3 stopień

- a. Osoby ubiegające się o certyfikację na 3 stopień nie muszą odbywać udokumentowanego szkolenia, aby ubiegać się o certyfikację.
- b. Przygotowanie kandydata ubiegającego się o certyfikację na 3 stopień może być dokonane różnymi sposobami jak np.: przez udział w kursach szkoleniowych w zakresie badań nieniszczących, konferencjach lub seminariach naukowo-technicznych, studiowanie książek, czasopism lub wydawnictw specjalistycznych.
- c. Bez względu na sposób w jakim kandydat na 3 stopień będzie ubiegał się o certyfikację, musi przedłożyć Komisji CPL (na rzecz Jednostki Certyfikującej UDT-CERT) akceptowalne i udokumentowane dowody wyszkolenia w badaniach nieniszczących oraz przygotowania praktycznego, wymaganego dla osoby certyfikowanej na 2 stopień.
- d. Osoba ubiegająca się o certyfikację na 3 stopień musi zdać z pozytywnym wynikiem egzamin praktyczny (z oceną > 70%) na 2 stopień w odpowiedniej metodzie badań i sektorze, z wyłączeniem opracowania instrukcji badań dla 1 stopnia [4.6(c)].

4.3. Praktyka

- a. Praktyka w badaniach nieniszczących może być nabyta przed lub po egzaminie kwalifikacyjnym. W przypadku, gdy praktyka jest nabyta po złożeniu egzaminu, jego wyniki pozostają ważne nie dłużej niż jeden rok.
- b. Minimalne wymagania, dotyczące czasu praktyki osób ubiegających się o certyfikację muszą być nie mniejsze niż te podane w:
 - (i) tablicy 2 w prEN 4179 - w przypadku certyfikacji na 1 i 2 stopień, zgodnie z tą normą, lub
 - (ii) tablicy 3 w prEN 4179 - w przypadku certyfikacji na 3 stopień, zgodnie z tą normą,

- (iii) tablicy 3 w PN-EN 473 - w przypadku certyfikacji na 1 i 2 stopień, zgodnie z tą normą,
- (iv) tablicy 4 w PN-EN 473 - w przypadku certyfikacji na 3 stopień, zgodnie z tą normą,
- c. W przypadku osób z certyfikatami 1 i 2 stopnia, które nabyły praktykę w Organizacji Zatwierdzonej uprzednio je zatrudniającej, praktyka może być akceptowana przez kolejną Organizację, jeżeli jej udokumentowane dowody zostaną uznane przez osobę Odpowiedzialną.
- d. W przypadku osób z certyfikatami 3 stopnia, potwierdzenia zgodności udokumentowanych dowodów praktyki i udowodnionego wykształcenia z wymaganiami PN-EN 473 dokonuje na rzecz Jednostki Certyfikującej UDT-CERT, Komisja CPL.

UWAGA: *Postanowienia określone w (b), (c) oraz (d) mają zastosowanie w przypadku personelu zmieniającego zatrudnienie w krajowych Organizacjach Zatwierdzonych. W każdym innym przypadku za potwierdzenie zgodności z wymaganiami niniejszego dokumentu odpowiedzialna jest Komisja CPL zgodnie z ustalonym programem certyfikacji w sektorze lotnictwa Jednostki Certyfikującej UDT-CERT.*

- e. W przypadku osób uprzednio kwalifikowanych i certyfikowanych zgodnie z wymaganiami innych uznanych w sektorze lotnictwo programów kwalifikacji i certyfikacji personelu badań nieniszczących (jak NAS 410, EN 4179, PN-EN 473), równoważność nabytej praktyki z wymaganiami prEN 4179 lub PN-EN 473, jest walidowana i uznawana przez Komisję CPL.

4.4. Wymagania dotyczące wzroku – dla wszystkich stopni

- a. Kandydat ubiegający się o certyfikację musi posiadać dowód dobrego widzenia spełniający wymagania prEN4179 lub PN-EN 473, wystawiony przez personel medyczny, akceptowany przez osobę Odpowiedzialną.
- b. Organizacja Zatwierdzona prowadzi aktualny wykaz osób wykonujących takie badania.

4.5 Egzamin kwalifikacyjny - zasady ogólne

Egzamin przeprowadzany jest na podstawie dokumentów odniesienia aktualnych w dniu złożenia wniosku o certyfikację.

- a. Za przeprowadzenie i ocenę egzaminu zgodnie z procedurami ustalonymi przez jednostkę certyfikującą odpowiada egzaminator.
- b. Egzamin kwalifikacyjny może być przeprowadzany w Organizacji Zatwierdzonej, pod warunkiem uzyskania statusu ośrodka egzaminacyjnego jednostki certyfikującej UDT-CERT.
- c. Egzaminatorami mogą być wyłącznie osoby posiadające certyfikat 3 stopnia w metodzie/w sektorze lotnictwo, wydany przez niezależną jednostkę certyfikującą personel zgodnie z programem certyfikacji UDT-CERT opartym na PN-EN 473 i uzupełnionym o wymagania prEN 4179, które zgłoszą odpowiedni wniosek do Komisji CPL i zostaną przez nią uznane.
- d. Osoba ubiegająca się i pełniąca funkcję egzaminatora musi spełniać wymagania ustalone przez Komisję CPL. Jako minimum ustala się wymagania normy PN EN ISO 17024:2004.
- e. Egzaminator nie może być jedynym egzaminatorem kandydata ubiegającego się o certyfikację, którego szkolił do egzaminu. Egzaminator może być wspomagany przez asystenta z certyfikatem minimum 2 stopnia, za którego wyłącznie on jest odpowiedzialny.

4.6. Egzamin kwalifikacyjny na 1 i 2 stopień

Egzamin osób ubiegających się o certyfikację na 1 i 2 stopień składa się z trzech części - ogólnej, specjalistycznej i praktycznej.

- a. Egzamin ogólny - w przypadku wszystkich metod, składa się z minimum 40 pytań.
- b. Egzamin specjalistyczny - w przypadku wszystkich metod, składa się z minimum 30 pytań.

- c. Egzamin praktyczny obejmuje:
 - (i) badanie co najmniej 2 próbek egzaminacyjnych reprezentatywnych dla wyrobów / elementów w sektorze lotnictwo, wybranych losowo przez egzaminatora,
 - (ii) zapisy wyników badania w wymaganym dla danego stopnia zakresie, a w przypadku kandydatów na 2 stopień dodatkowo ich ocenę i interpretację,
 - (iii) sporządzenie protokołu w wymaganej formie.
- d. Kandydat na 2 stopień opracowuje dodatkowo jedną instrukcję badania nieniszczącego w zakresie metody / wyrobu z sektora lotnictwo, odpowiednią dla personelu z certyfikatem 1 stopnia.

4.7. Egzamin kwalifikacyjny na 3 stopień

- a. Egzamin osób ubiegających się o certyfikat 3 stopnia odbywa się zgodnie z zasadami określonymi w PN-EN 473 / prEN 4179 oraz programem certyfikacji w sektorze lotnictwo Jednostki Certyfikującej UDT-CERT.
- b. Egzamin osób ubiegających się o certyfikat 3 stopnia składa się z egzaminu podstawowego oraz egzaminu w głównej metodzie badania. Egzamin podstawowy musi być zdany jako pierwszy i pozostaje ważny pod warunkiem, że egzamin z metody głównej został zdany przed upływem pięciu lat od daty egzaminu podstawowego.

4.8. Ocena egzaminu na 1 i 2 stopień

- a. Egzamin - ogólny, specjalistyczny i praktyczny oceniane są oddzielnie.
- b. Z każdej części egzaminu kandydat musi uzyskać minimum 70 % odpowiedzi pozytywnych, a ocenę łączną - co najmniej 80%.

UWAGA 1: Podstawą oceny egzaminu praktycznego na 1 i 2 stopień, bez względu na zasadę certyfikacji i dokument odniesienia, są oceny częściowe podane w PN-EN 473.

UWAGA2: W odróżnieniu od wymagań dotyczących obliczania oceny łącznej egzaminu kwalifikacyjnego na 1 i 2 stopień w przypadku kwalifikacji i certyfikacji zgodnie z PN-EN 473, oceny ze wszystkich części egzaminu przeprowadzanego zgodnie z prEN 4179, mają jednakowe współczynniki wagowe do obliczenia oceny łącznej.

4.9. Ocena egzaminu na 3 stopień

- a. Egzamin podstawowy i z metody głównej, w której kandydat ubiega się o certyfikację, oceniane są oddzielnie.
- b. Kandydat musi uzyskać z obu egzaminów co najmniej 70% odpowiedzi pozytywnych oraz ocenę łączną co najmniej 80%.

UWAGA : Podstawą oceny egzaminu praktycznego dotyczącego opracowania procedury, są oceny częściowe podane w PN-EN 473.

4.10 Powtarzanie egzaminu

Kandydat, który nie uzyskał oceny wymaganej do certyfikacji, może ponownie zdawać którąkolwiek z części egzaminu (ogólną, specjalistyczną lub praktyczną) tylko raz, pod warunkiem, że egzamin poprawkowy odbywa się nie wcześniej niż po upływie jednego miesiąca i nie później niż przed upływem 12 miesięcy od zdania pierwotnego egzaminu. Wcześniejsze przystąpienie do egzaminu poprawkowego (przed upływem jednego miesiąca) jest możliwe pod warunkiem ukończenia dodatkowego szkolenia, którego program opracowany jest przez osobę Odpowiedzialną w Organizacji Zatwierdzonej lub Jednostkę Certyfikującą, w zależności od systemu certyfikacji.

5 Certyfikat i utrzymanie ważności certyfikatu

5.1. Wymagania ogólne

- a. Kandydatowi, spełniającemu wszystkie wymagania pisemnej procedury Organizacji Zatwierdzonej i/lub programu certyfikacji Jednostki Certyfikującej UDT-CERT, jest wydawany odpowiedni dokument kwalifikacyjny (porównać przyp.1 do 2.1).

UWAGA 1: W przypadku certyfikacji zgodnie z prEN4179, pisemne poświadczenie wydaje pracodawca osoby certyfikowanej.

UWAGA 2: W przypadku certyfikacji zgodnie z PN-EN 473, certyfikat wydaje jednostka certyfikująca UDT-CERT.

- b. Maksymalny okres ważności certyfikatu wynosi pięć lat. Okres ważności rozpoczyna w chwili spełnienia wszystkich wymagań do uzyskania certyfikacji bez względu na zasadę, zgodnie z którą kandydat ubiegał się o certyfikację określoną w 2.2 (b).

5.2 Utrata certyfikatu

Certyfikat może ulec wygaśnięciu, być zawieszony lub unieważniony.

- a. Każda decyzja o zawieszeniu lub unieważnieniu certyfikatu dokonana przez Organizację Zatwierdzoną musi być zgłoszona do Komisji CPL z uzasadnieniem takiej decyzji. Komisja prowadzi odpowiedni rejestr.
- b. W przypadku certyfikacji przez Jednostkę Certyfikującą UDT-CERT, zawieszenie lub unieważnienie certyfikatu odbywa się zgodnie z odpowiednią procedurą Jednostki i jest dokonywane po uzyskaniu opinii Komisji CPL.
- c. Sprawy sporne wynikłe z zawieszenia lub unieważnienia certyfikatu mogą być przedmiotem:
 - (i) reklamacji do kierownictwa Organizacji Zatwierdzonej (w przypadku certyfikacji zgodnie z prEN4179) lub Jednostki Certyfikującej UDT-CERT (w przypadku certyfikacji zgodnie z PN-EN473), oraz
 - (ii) odwołań do Komisji CPL (w przypadku certyfikacji zgodnie z prEN4179) lub Jednostki Certyfikującej UDT-CERT (w przypadku certyfikacji zgodnie z PN-EN473).

UWAGA: W przypadku reklamacji lub odwołania osób z certyfikatami wydanymi przez Jednostkę Certyfikującą UDT- CERT mają zastosowanie opublikowane dokumenty Jednostki.

5.3. Zawieszenie certyfikatu

Zawieszenie certyfikatu następuje jeżeli:

- a. upłynęła data ważności badania wzroku,
- b. operator nie wykonuje badań w certyfikowanej metodzie przez kolejne 12 miesięcy,
- c. działania osoby certyfikowanej zostaną na podstawie udokumentowanych dowodów, uznane przez Organizację Zatwierdzoną na wadliwe lub w ocenie Komisji CPL jako niezgodne z programem certyfikacji w sektorze lotnictwo Jednostki Certyfikującej UDT-CERT – do czasu wyjaśnienia niezgodności.

5.4. Unieważnienie certyfikatu

Unieważnienie certyfikatu następuje jeżeli:

- a. operator nie wykonuje badań w certyfikowanej metodzie przez kolejne 24 miesiące
- b. działania osoby certyfikowanej zostaną na podstawie udokumentowanych dowodów nieetycznego postępowania uznane przez Organizację Zatwierdzoną, jako niezgodne z jej pisemną procedurą lub w ocenie Komisji CPL jako niezgodne z programem certyfikacji w sektorze lotnictwo Jednostki Certyfikującej UDT.

5.5. Przywrócenie ważności certyfikatu

Certyfikat może być przywrócony:

- a. w przypadku zawieszenia, jeżeli przyczyna zawieszenia zostanie wyjaśniona i skorygowana, a udokumentowane działania w tym zakresie zostaną sprawdzone przez:
 - (i) osobę Odpowiedzialną, w przypadku certyfikacji zgodnie z prEN4179,
 - (ii) Komisję CPL na rzecz Jednostki Certyfikującej UDT-CERT, w przypadku certyfikacji zgodnie z EN 473.
- b. w przypadku wygaśnięcia lub unieważnienia certyfikatu jeżeli spełnione zostaną wymagania podane w:
 - 4.6(c), w przypadku osób z 1 i 2 stopniem certyfikacji - zgodnie z prEN 4179,
 - 6(a)(ii), w przypadku osób z 1 i 2 stopniem certyfikacji oraz w 6(b), w przypadku osób z 3 stopniem certyfikacji - zgodnie z PN-EN 473.

6. **Recertyfikacja**

- a. Recertyfikacja personelu 1 i 2 stopnia odbywa się co pięć lat:
 - (i) w przypadku certyfikacji zgodnie z prEN 4179, przez przystąpienie kandydata do egzaminu specjalistycznego i praktycznego, równoważnego temu jak w przypadku kwalifikacji początkowej.
 - (ii) w przypadku certyfikacji zgodnie z PN-EN 473, zgodnie opracowanym przez Jednostkę Certyfikującą UDT-CERT „Programem ponowienia certyfikacji (odnowienia i recertyfikacji) na 1 i 2 stopień personelu badań nieniszczących w systemie UDT-CERT”.
- b. Recertyfikacja personelu 3 stopnia odbywa się co pięć lat, zgodnie z opublikowanym przez Jednostkę Certyfikującą UDT-CERT „Programem ponowienia certyfikacji (odnowienia i recertyfikacji) na 3 stopień personelu badań nieniszczących w systemie UDT-CERT”.

7. **Zapisy**

- a. Organizacja Zatwierdzona i Jednostka Certyfikująca UDT-CERT przechowują zapisy dotyczące uzyskanych kwalifikacji i certyfikacji personelu badań nieniszczących. Zbiór akt osób certyfikowanych musi być zabezpieczony przed dostępem osób trzecich, a dane w nich zawarte nie powinny być udostępniane osobom nieupoważnionym.
- b. Zapisy te muszą zawierać jako minimum:
 - (i) dane określone w dokumentach wymienionych w 2.2.(a), w zależności od systemu certyfikacji oraz stopnia kwalifikacji.
 - (ii) aktualną listę wszystkich certyfikowanych osób, zestawioną według stopni, metod badań i sektorów, w tym kompletne dokumenty egzaminacyjne, dokumenty dotyczące recertyfikacji, ważne dowody ostrości widzenia i rozróżniania kolorów, a także dowody ciągłości pracy w badaniach nieniszczących.

8. **Postanowienia odrębne dotyczące kwalifikacji i certyfikacji personelu badań nieniszczących**

- a. W odróżnieniu od wymagań podanych w 5.1, prEN 4179, dotyczących odpowiedzialności osób z certyfikatami 1 stopnia, uznaje się jako spełniające wymagania niniejszego dokumentu wymagania odrębne dla tych osób:
 - (i) zapisy odbytej praktyki osób szkolonych mogą być uznane wyłącznie wtedy, gdy prowadzone są one pod nadzorem personelu 2 lub 3 stopnia,

(ii) poświadczenia kontroli/badań wyrobów lub elementów mogą być dokonywane wyłącznie w przypadku, jeżeli są ustalone jednoznaczne kryteria akceptacji/odrzućenia, które nie wymagają dokonywania interpretacji wyników badania.

b. W odróżnieniu od wymagań podanych w 5.1, prEN 4179 dotyczących odpowiedzialności osób z certyfikatem 2 stopnia, uznaje się jako spełniające wymagania niniejszego dokumentu wymagania odrębne dla tych osób w zakresie *“podstawowej wiedzy o technologii wytwarzania i kontroli wyrobu”*:

(i) zasadniczo nie jest wymagana odpowiednia praktyka personelu wykonującego badania nieniszczące w tym sektorze i stosowanie przez Organizację pisemnej procedury kwalifikacji, jeżeli Organizacja Zatwierdzona wytwarza i wykonuje badania wyrobów, jak: nieobrobione odlewy, odkuwki, wytłoczki, elementy obrabiane mechanicznie itp. lub jeżeli technologie wytwarzania nie są specyficzne wyłącznie dla sektora lotnictwo,

UWAGA: *W przypadku wyrobu przeznaczonego do zastosowań w warunkach krytycznych (jak np. narażonego na działanie wysokich obciążeń dynamicznych), Zatwierdzona Organizacja projektująca może wymagać w specyfikacji projektowej od Zatwierdzonej Organizacji wytwarzającej / naprawiającej / obsługowej, stosowania pisemnej procedury kwalifikacji.*

(ii) może być wymagana odpowiednia praktyka personelu wykonującego badania nieniszczące oraz stosowanie pisemnej procedury w zakresie wiedzy dotyczącej metod konstruowania, technologii łączenia stosowanych w tym sektorze, w zależności od podejmowanych czynności, określonych w dokumentach, o których mowa w 2.2, jeżeli Organizacja Zatwierdzona wytwarza zespoły stosowane w sektorze lotnictwo w przypadku, których zdolność do lotu stanowi element krytyczny.

(iii) wymagana jest odpowiednia udokumentowana praktyka w sektorze lotnictwo i stosowanie pisemnej procedury w zakresie kwalifikacji wiedzy dotyczącej stosowanych metod konstruowania, zasad technologii łączenia, wad eksploatacyjnych i wymagań dotyczących obowiązujących przepisów w sektorze lotnictwo, jeżeli Organizacja Zatwierdzona wykonuje czynności naprawcze lub obsługowe, celem wykrycia wad eksploatacyjnych lub wytwarzane elementy i wyroby poddawane są obciążeniom,.

c. W odróżnieniu od wymagań podanych w 5.1, prEN 4179, dotyczących osób Nominowanych, uznaje się jako spełniające wymagania niniejszego dokumentu wymagania odrębne dla tych osób. Osoba Nominowana musi:

(i) Określać ilość dodatkowego personelu z certyfikatami 3 stopnia, niezbędnego do podjęcia określonych obowiązków w Organizacji Zatwierdzonej, jeżeli osoba taka pierwotnie nie była certyfikowana w metodach badań nieniszczących stosowanych w Organizacji,

(ii) Zatwierdzać procedury badań nieniszczących Organizacji Zatwierdzonej oraz pisemne procedury spełniające wymagania dokumentów wymienionych w 2.2,

(iii) Dokonywać w regularnych odstępach czasu*, przeglądów pisemnej procedury oraz procedur badań i/lub kontroli, celem zapewnienia, że uwzględnione są zmiany wynikające z obowiązujących przepisów i norm stosowanych w Organizacji,

(iv) Zapewniać, że okresowe* audyty techniczne (systemu jakości Organizacji Zatwierdzonej, jej podwykonawców oraz wyrobów), są przeprowadzane przez odpowiednio kwalifikowany personel, celem zapewnienia właściwego stosowania pisemnej procedury oraz procedur badań i/lub kontroli stosowanych w Organizacji,

(v) Zapewniać, że wszystkie szkolenia i egzaminy kwalifikacyjne w zakresie badań nieniszczących są przeprowadzane przez odpowiednio kwalifikowany personel zgodnie z pisemną procedurą Organizacji.

d. Jeżeli osoba Nominowana nie jest kwalifikowana do wszystkich metod badań nieniszczących stosowanych przez Organizację Zatwierdzoną, to Organizacja musi wskazać dodatkową osobę(-

y) z certyfikatem 3 stopnia, celem spełnienia wymagań dotyczących stosowania i wykonywania pozostałych metod badań nieniszczących.

Osoba, o której mowa w (d) może nie być stałym pracownikiem Organizacji Zatwierdzonej i jest uznawana jako osoba Odpowiedzialna, jeżeli celem umożliwienia wykonywania powierzonych obowiązków będzie:

*** Wymienione działania powinny być przeprowadzone co najmniej raz do roku. Zaleca się, aby przeglądy były przeprowadzone po każdej znaczącej zmianie uznanych i przyjętych do stosowania przez Urząd Lotnictwa Cywilnego norm/ specyfikacji oraz przepisów EASA.**

(i) zidentyfikowana w dokumentacji zapewnienia jakości Organizacji (lub przez odniesienie do innego równoważnego dokumentu) i będzie miała określony na piśmie zakres powierzonych zadań oraz odpowiedzialności,

(ii) udokumentowana w pisemnym upoważnieniu wydanym przez Organizację znajomość obszarów powierzonej działalności w tym wymagań procedur kontroli i badań, zapisów szkoleń, sprawdzeń w ramach pisemnej procedury kwalifikacji i certyfikacji itp.

e. Wszystkie zmiany do wykazu takich osób muszą być przedkładane do Urzędu Lotnictwa Cywilnego, celem ich walidacji i zatwierdzenia.

9. Okres przejściowy

W okresie przejściowym, lecz nie później niż do dnia 30 czerwca 2005 r. mają zastosowanie następujące zasady kwalifikacji i certyfikacji / zatwierdzania personelu badań nieniszczących Organizacji Zatwierdzonej.

a. W przypadku personelu wykonującego badania/kontrole metodami nieniszczącymi, który uzyskał kwalifikację i certyfikację / zatwierdzenie w badaniach nieniszczących przed dniem 31 grudnia 2004 r., zgodnie z wymaganiami NAS410 rev.1, PN-EN4179:2002 lub równoważnych w ramach niezależnego systemu certyfikacji personelu badań nieniszczących (EN 473, ISO 9712), posiadane certyfikaty pozostają ważne do czasu upływu ich ważności określonej na podstawie dokumentu odniesienia udzielonej certyfikacji, pod warunkiem walidacji zgodności z wymaganiami niniejszego dokumentu przez Komisję CPL i Jednostkę Certyfikującą UDT-CERT.

b. Walidacja jest przeprowadzona na wniosek zainteresowanej Organizacji Zatwierdzonej, złożony nie później niż 6 miesięcy od daty zatwierdzenia niniejszego dokumentu. Organizacja musi do każdego wniosku przedłożyć udokumentowane dowody ciągłej, bez istotnej przerwy działalności każdej osoby certyfikowanej zatrudnionej w Organizacji.

c. W przypadku stwierdzenia w ocenie Komisji CPL w ramach przeprowadzonej walidacji, że wymagania niniejszego dokumentu, dotyczące kwalifikacji i certyfikacji personelu wnioskującej Organizacji Zatwierdzonej są spełnione, inne działania nie są podejmowane a posiadane certyfikaty są uznawane jako spełniające wymagania niniejszego dokumentu.

d. W przypadku stwierdzenia w ocenie Komisji CPL w ramach przeprowadzonej walidacji, że wymagania niniejszego dokumentu, dotyczące kwalifikacji i certyfikacji personelu wnioskującej Organizacji Zatwierdzonej nie są spełnione:

(i) osoby z certyfikatem 1 i 2 stopnia muszą przystąpić do egzaminu recertyfikacyjnego przed upływem 12 miesięcy od daty zatwierdzenia niniejszego dokumentu, zgodnie z wymaganiami określonymi w 6 (a).

(ii) osoby z certyfikatem 3 stopnia, muszą przystąpić do egzaminu recertyfikacyjnego przed upływem 12 miesięcy od daty zatwierdzenia niniejszego dokumentu, zgodnie z wymaganiami określonymi w 4.7 i są zwolnione z egzaminu praktycznego wymaganego dla certyfikacji na 2 stopień, jeżeli przedstawią udokumentowane dowody zdania takiego egzaminu.

10. Postanowienia dodatkowe dotyczące wykonywania kontroli i poświadczeń kontroli

- a. Każda Organizacja Zatwierdzona wykonująca kontrole i badania nieniszczące zgodnie z odpowiednimi przepisami przyjętymi do stosowania przez Urząd Lotnictwa Cywilnego, musi wykazać, że posiada wystarczającą liczbę odpowiednio kwalifikowanego i certyfikowanego personelu do wykonywania obowiązków wynikających z zakresu uzyskanego zatwierdzenia.
- b. Organizacja Zatwierdzona musi wyznaczyć na piśmie i przedłożyć do zatwierdzenia przez Urząd Lotnictwa Cywilnego - na podstawie uzyskanych certyfikatów w badaniach nieniszczących, osobę z certyfikatem 3 stopnia (2.3(g)), odpowiedzialną za przeprowadzanie i nadzór wykonywanych badań nieniszczących w Organizacji (osobę Nominowaną) oraz osobę z certyfikatem 3 stopnia (2.3(f)), odpowiedzialną za spełnienie wymagań pisemnej procedury (osobę Odpowiedzialną).
- c. Osoba Odpowiedzialna wyznaczona przez Organizację Zatwierdzoną, uznawana jest przez Urząd Lotnictwa Cywilnego, jeżeli posiada ważny certyfikat 3 stopnia wydany zgodnie z prEN 4179 lub PN-EN 473 w sektorze lotnictwo w metodach badań nieniszczących, dla których Organizacja posiada zatwierdzenie do stosowania i wykonywania badań / kontroli.
- d. Osoba Odpowiedzialna musi dodatkowo posiadać udokumentowaną praktykę, zgodnie z wymaganiami programu certyfikacji w sektorze lotnictwo Jednostki Certyfikującej UDT-CERT oraz wymaganiami prEN 4179, tam gdzie to ma to zastosowanie.
- e. Kontrole i poświadczenia kontroli metodami nieniszczącymi mogą być wykonywane wyłącznie przez personel Organizacji Zatwierdzonej posiadający kwalifikacje potwierdzone odpowiednimi certyfikatami / zatwierdzeniami oraz pisemnymi upoważnieniami, wydanymi zgodnie z zasadami pisemnej procedury Organizacji, spełniającej wymagania dokumentów określonych w 2.2(b).
- f. Jeżeli w Organizacji Zatwierdzonej wykonywane są kontrole nieobowiązkowe, dla których Organizacja Zatwierdzona odpowiedzialna za projektowanie / wytwarzanie nie posiada zwalidowanych procedur kontroli / badań, to takie metody / techniki oraz związane procedury i instrukcje mogą być opracowane zgodnie z wymaganiami dokumentów określonych w 2.2.2.2(a) i zatwierdzone przez osobę Odpowiedzialną z certyfikatem 3 stopnia w metodzie, której odbywa się taka kontrola.
- g. Poświadczenia z wykonania kontroli mogą być dokonywane wyłącznie przez osobę z certyfikatem 2 stopnia lub wyższym.
- h. Jeśli zgodnie z pisemną procedurą i systemem jakości Organizacji Zatwierdzonej wymagane jest, aby kontrola lub ocena wyrobów reprezentatywnych dla sektora lotnictwo metodami nieniszczącymi była wykonywana i poświadczana przez osobę z certyfikatem 3 stopnia, to osoba taka musi:
 - (i) posiadać ważny certyfikat 2 stopnia w metodzie, w której wykonywane jest badanie lub wykazać się zdaniem egzaminu praktycznego w zakresie jak dla na 2 stopień certyfikacji, zgodnie z wymaganiami określonymi w 4.6, oraz
 - (ii) wykazać się nabyciem odpowiedniej praktyki potwierdzonej przez osobę Odpowiedzialną, w zakresie określonym w dokumentach odniesienia oraz w pisemnej procedurze Organizacji Zatwierdzonej.

11. Postanowienia dotyczące zatwierdzania technik i instrukcji badań nieniszczących

- a. Techniki, procedury i instrukcje badań nieniszczących opublikowane i określone w instrukcjach obsługi warunkach technicznych przez Organizację posiadającą „certyfikat typu” statku powietrznego, silnika / podzespołu nie mogą być zmieniane bez uzyskania zgody tej Organizacji.
- b. Jeżeli dane dotyczące zdadności do lotu statku powietrznego, silnika / podzespołu opracowane przez Organizację posiadającą „certyfikat typu”, zezwalają na dokonywanie zmian (np.

dotyczących wyboru typu wyposażenia badawczego, rodzaju głowicy badawczej, rodzaju systemu badawczego itp.), to każda taka zmiana musi być akceptowana przez osobę Odpowiedzialną z certyfikatem 3 stopnia w odpowiedniej metodzie badań nieniszczących, na podstawie, co najmniej dwóch niezależnych protokołów badania wykonanych przez osobę z certyfikatem 2 stopnia, posiadającą co najmniej dwuletnią praktykę w metodzie, której dotyczy zmiana.

- c. Instrukcje badań nieniszczących opracowane przez osoby z certyfikatem 2 stopnia, muszą być walidowane przez osobę Odpowiedzialną z certyfikatem 3 stopnia. Zapisy walidacji muszą być przechowywane przez Organizację Zatwierdzoną dla celów audytów i sprawdzeń dokumentacji zapewnienia jakości organizacji.
- d. Procedura nadzoru stosowanych w Organizacji Zatwierdzonej metod / technik oraz instrukcji badań nieniszczących, włączając sposób ich opracowania, walidacji i zatwierdzenia musi być określona w dokumentacji zapewnienia jakości Organizacji.